

anden, at man tager Censorer, omtrent som man har kunnet faae dem, som det har været Tilfældet enkelte Gange, er ganske vist mindre rigtigt, men derimod kan jeg ingenlunde erkjende, at den Maade, hvorpaa det ærede Udvalg nu har søgt at fremkalde denne Righed, er den eneste eller er den hensigtsmæssigste. De Herrer see alene hen til Examen, alene hen til den Duellighedsprøve, der aflægges, og med Hensyn derpaa har Udvalget udtalt, at det finder, at den for Examinanden fremmede Examinator bliver ved Forholdenes Magt ført hen til fortrinsviis at lægge Vind paa at stille sine Opgaver og Spørgsmaal saaledes, at deres rette og fyldestgjørende Besvarelse ikke afhænger af tilfældig og lidet frugtbringende Detailkundskab i særlige Retninger, men af en klar og selvstændig Opfattelse og Tilegnelse i Hovedpunkterne og Grundsætningerne i de enkelte Fag etc. Jeg maa tilstaae, at jeg blev overmaade forbauset, da jeg læste denne Sætning. Jeg troer, den er fuldstændig urigtig. Jeg troer dog at have nogen Erfaring i at examinere, og det ikke blot en enkelt Art af Elever; idet jeg har været benyttet af Ministeriet til at examinere i mange forskjellige Retninger, men jeg maa tilstaae, at, jo mere fremmed en Examinands tidligere Underviisning var mig, desto mere nødvendigt blev det for mig at holde mig netop til de almindelige Forordninger, at holde mig netop til det, som er fordret i de respective Forordninger. Der fordres f. Ex., at en Elev skal have et vist Quantum af geographiske Kundskaber, omtrent i Omfang af en vis Lærebog. Jeg troer nu, at den, der skal examinere, bliver nødt til at holde sig til, hvad der staaer i en saadan Lærebog; han maa netop med Ungstelighe- undgaae at gaae udenfor det, ikke alene i Henseende til Quantum, men ogsaa undgaae at komme dybere ind i Sagen, end denne Lærebog medfører. Man bliver netop som Examinator nødt til at holde sig til den ydre Side og kan paa ingen Maade komme til at prøve den „dybere Tilegnelse, den selvstændige Opfattelse“, som det ærede Udvalg omtaler. Jeg vilde ønske, at det ærede Udvalgs Ordfører selv kunde komme til at examinere ved en saaledes indrettet Examen, og at jeg kunde have den Lykke at være tilstede, og det skulde virke-

lig glæde mig, om han vilde være istand til ved sin mundtlige Examination at prøve denne Side af Elevens Kundskab; jeg anseer det foreløbigt for temmelig umuligt. Jeg troer overhovedet, at det er en fuldstændig Misforstaaelse af den mundtlige Examinens Charakter; den Side, som det ærede Udvalg omtaler, prøves nærmest ved den skriftlige Examen; ved den mundtlige Examen er det egentlig kun den positive Kundskab, der prøves, og enhver Gaaen udenfor dette, ethvert Forsøg paa at søle Eleven rigtigt paa Tænderne med Hensyn til den selvstændige Opfattelse vil ganske vist føre til høje og lydelige Klager over Dvergreb, vil føre til Klager over, at Examinatoren ikke holder sig til det Maal, hvortil han er begrænset, ved den Lov, der ordner Forholdet. Det er ikke saa sjældent, naaget jeg tør sige med mig selv, at jeg, naar jeg har examineret, med stor Ungstelighe- har vaaget over ikke at gaae ud over det, der ved Loven var angivet, og derfor heller ikke har faaet nogen Klage over min Examination, hændtes mig, at vedkommende Elev har svaret: Det ved jeg ikke, det har jeg ikke hørt Noget om, og jeg har i Almindelighed taget det for gode Varer, naar det ikke var altfor stærkt. Altsaa hele den Opfattelse, Udvalget gaaer ud fra af den mundtlige Examen, troer jeg er fuldstændigt urigtig, og den kan ingenlunde gjendrive den Opfattelse, der ligger til Grund for det Forslag, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds og jeg have tilladt os at stille, nemlig at der istedetfor en Examinationskommission, der tillige examinerer, stilles en Examenkommission, som kun censurerer, kun bedømmer, medens Examinationen afholdes af vedkommende Lærer. Den Righed, man har omtalt, vil virkelig komme tilstede, naar en ordentligt sammensat Censurkomitee vil have den egentlige Bedømmelse i sin Magt, og denne Bedømmelse vil jo blive eensartet for de Elever, der møde fra de forskjellige Anstalter. Der er gjort den Indvending, at det i Forslaget heder, at Lærerne ved de kongelige Seminarier skulde examinere, ved de private kan der gives dem Tilladelse. Det er ganske vist en Forskjel, men det er en Forskjel, som jeg troer ikke har saa Meget at betyde. En saadan Tilladelse vil naturligviis — det er en Forud-